

თამილა კოშორიძე

ბარბარობის საკითხისთვის სვანეთსა და შიდა ქართლში

ხალხური დღესასწაულის საუკუნეების განმავლობაში დადგენილი წესით აღნიშვნა მნიშვნელოვანია საქართველოს ყველა კუთხის მოსახლეობისათვის.

ქართულ ხალხურ დღეობათა ათვლა ტრადიციულად იწყება ბარბარობით, რომელიც "თავთარილად" ითვლება. "ეს არის კეთილდღეობის, სიუხვე-ბარაქიანობის, ადამიანისა და მსხვილფეხა რქოსანი საქონლისა და შინაური ფრინველის გამრავლების უზრუნველყოფლის, ინფექციურ დაავადებებთან ადამიანის მფარველ-მკურნალის, მზის წარმართული ღვთაების დღე" (ვ. ბარდაველიძე, 2006, გვ. 7). 17(4) დეკემბერი ქრისტიანული წმინდანის ბარბარეს ხსენების დღეა, მაგრამ მასში ქართველი ხალხის რწმენა-წარმოდგენების რამდენიმე ეტაპი იკვეთება. სწორედ ამან განაპირობა მასში ხალხური წეს-ჩვეულებების სიმრავლე.

უნდა აღინიშნოს, რომ ხალხური დღესასწაულისთვის დამახასიათებელი რელიგიური სინკრეტიზმი ყველაზე კარგად ბარბარობის ზოგადქართულ აღნიშვნაში ვლინდება. ბარბალობას საქართველოს ყველა კუთხეში აღნიშნავდნენ. მიუხედავად მათი საერთო ქართული სახისა, მისდამი მიძღვნილი რიტუალები და საწესო აღკვეთა - ქმედებები ერთმანეთისაგან განსხვავდებოდა.

სვანეთში, სადაც ბარბარეს დღეობები ყველაზე უკეთ არის შემონახული, ბარბაღე (ბარბოლი) მსხვილფეხა საქონლის, კერძოდ, ძროხების ნაყოფიერებისა და გამრავლების ღვთაებაა. საქონლის კეთილდღეობასა და უხვგამოსავლიანობასთან დაკავშირებული ქმედებანი ჩვენ მიერ დადასტურებულია გორის რაიონის სოფელ ქორდშიც. აქ ბარბარეს სალოცავში მიაქვთ ერბოს ზედაშე, ქაღები და მას შესთხოვენ უხვ და ღალიან რძეს. ვერა ბარდაველიძის დაკვირვებით, "ბარბარე თავის ძალას არა მარტო საქონლის მიმართ იჩენდა. ამის დასტურია ის, რომ ბარბაღეს სახელობის უქმე დღეობებზე ქალები ბარბოლს თავის კეთილდღეობასაც შესთხოვდნენ. ამ ღვთაებას საგანგებოდ ქალთათვის ნაყოფიერების მინიჭება მიეწერებოდა" (ვ. ბარდაველიძე, 2006, გვ. 27). მეცნიერს ამ დასკვნის საშუალება მისცა მის მიერ 1931 და 1936 წლებში სვანეთში, კერძოდ, სოფ. ფარში დამოწმებულმა ქალების სალოცავმა, სადაც შესაწირავი კვირისტავეები და მსგავსი საგნები მხოლოდ ქალების მიერ იყო მიტანილი.

სვანეთში, დღესასწაულის აღნიშვნის საერთო წესის მიუხედავად, გარკვეული სხვაობა შეინიშნება ბალსქვემო, ბალსზემო სვანეთის ტრადიციებს შორის. ბალს ქვემო სვანების რწმენით, ბარბარობიდან სამი დღის განმავლობაში მზე არ იძვროდა. სამი დღის შემდეგ კი, დღე თანდათან მატულობდა. "ამ დღეს დილით სახლის უფროსი ქალი, რომელსაც ბალს ქვემოთ დიხსალ-ი ეწოდება, მოხარშავდა რძის ფაფას (ლეჭემი გაგ-ს) წმინდა პურის ფქვილისაგან და

შინაური საქონლის მფარველი ღვთაების სახელზე შესწირავდა; თან შემდეგ ლოცვას წარმოსთქვამდა: **საქონლის სალოცავო ღმერთო, ამის მწველელი გაგვიმრავლე, მადლი გექნება**” (ვ. ბარდაველიძე, 1939, გვ. 1). ლოცვის შემდეგ ოჯახის წევრები შეწირულ ფაფას მიირთმევდნენ. საღამოს კი დიასახლისი გამოაცხობდა ყველიან კვერებს, რომლებსაც მლოცველი საქონლის ბაგასთან მიიტანდა. ეს დღე უქმეა და ამ დღის ფაფა და ლემზირებ-ი ყველა უწონაშ-ია (მისი მიერთმევა მხოლოდ ოჯახის წევრებს შეეძლოთ), რის გამოც სვანები ერიდებოდნენ ბარბარობას სტუმრად სიარულს (აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სტუმრად სიარულის აკრძალვა ჩემ მიერ შიდა ქართლშიც იქნა დადასტურებული).

ბაღს ზემო სვანებისთვის “ბარბალაშ” საქონლისა და ადამიანის ავადმყოფობის საწინააღმდეგოდ განკუთვნილი უქმე დღეა. აქ, საწესო პურებისთვის ფქვილი ჭერ კიდევ ზაფხულში, კალოობას მზადდებოდა. ამისათვის გადარჩევდნენ საუკეთესო ხორბლეულს, დაფქვავდნენ და ცალკე კიღობანში შეინახავდნენ სხვადასხვა დღეობებზე ლემზირებ-ის გამოსაცხობად. აქაც მისგან გამომცხვარი პურების ნახვა და მიერთმევა, ოჯახის წევრების გარდა, არავის შეეძლო (ვ. ბარდაველიძე, 1939, გვ. 9).

ჩვენ მიერ ზემოთ მოყვანილი საწესო ქმედებები აშკარად წინაქრისტიანული ხასიათისაა, მაგრამ მესტიის დღესასწაულში უკვე იკვეთება ქრისტიანული ხასიათი: “ბარბალაშ-ის სამი დღის განმავლობაში განსაკუთრებული მოვალეობა აწვა მესტიის მაცხოვრის სახელობის ეკლესიის ყმებს ანუ კაცებს ე.წ. მაცხუარი მარ-ებს თავის სალოცავის მიმართ. ბარბალაშ-ის განმავლობაში თვითეულ მოსახლეს უნდა შეეწირა მაცხუარ-ისათვის 18 ცალი ლემზირ-ი... ეს ლემზირები სამარხვო იყო” (ვ. ბარდაველიძე, 1939, გვ. 13). ამ ქმედებაში მნიშვნელოვანია საწესო პურების ეკლესიაში მიტანა და მათი სამარხვო წესით გამოცხობა, რაც ზემო სვანეთის სხვა სოფლებში არ დასტურდება.

ქვემო სვანეთის სოფლებში ბარბალაშ-ის დღეს ზველისა და გადამდებ სნეულებათა საწინააღმდეგოდ განკუთვნილი საწესო ქმედებები იმართებოდა. ცხვებოდა ნიგვზიანი (ისევე, როგორც შიდა ქართლში) ან ყველიანი კვერები, რომლებზეც ქორა მახუში ილოცებოდა: “ღმერთო, შენ დაგვიცავი ცუდი სენისაგან, ცუდი ავადმყოფობა აგვაცილე, კარგი ზამთარი მოგვეცი, გაზაფხულს მოგვასწარი მშვიდობით” (ვ. ბარდაველიძე, 1939, გვ. 19). გარკვეულ სოფლებში ილოცებოდა ოჯახის დიასახლისი, რომელიც ლოცვის ვრცელ ტექსტში ხშირად მიმართავდა ბარბარეს, როგორც მკურნალს, იცოდნენ კერიაზე საკმევის დაკმევა (შიდა ქართლში-ბაზმა).

შიდა ქართლში ბარბარობა პირველი მეკვლეობაა. “მთავარი მეკვლეობა ბარბარობა იყო. თუ ვინმეს ფეხი დაცდილი გვქონდა, იმას მოვიწვევდით, თუ არა და შემოსწრებული იქნება მეკვლე” (გიემ 4629, გვ. 41). ამ დღეს შიდა ქართლში, განსხვავებით სვანეთისაგან, შინაური ფრინველების გამრავლებისათვის განკუთვნილად მიიჩნევენ. “ბარბარობა დიღას ქართლელები ტანტზე ქერის, ხორბლის ან სიმინდის მარცვლებს მოაბნევენ უხვად და სახლში შემოსულ მეკვლეს ზედ დასვამდნენ, ფეხებს მოაკეციებდნენ და თან დასძახებდნენ: - მეკვლე, კარგად მოიკეცე, რომ წრეულს კრუხებმა კარგად გამოჩეკონ და წიწილები ბლომად მოგვცენო. ამ დღეს ნაბადმოსხმულ კაცს შინ არ შეუშვებდნენ

- ბარბალობას ნაბდიანი კაცის სახლში შესვლამ "მოფუზული" (მოზუზული თ.კ.) წიწილები იცისო" (ვ. ბარდაველიძე, 2006, გვ. 44). ჩვენ მიერ მოძიებული მასალის მიხედვით, მეკვლე დიდხანს და დინჯად უნდა მჭდარიყო ტანტზე. თუ ის აღრე ადგებოდა, იმ წელს ოჯახის დიასახლისი კრუხს ვერ გააჩერებდა კვერცხებზე. ამავე დღეს ცხვებოდა ნიგვზიანი ქაღები, რომლებიც გზაჯვარედინზე გაჰქონდათ, ჭრიდნენ და გამვლელ-გამომვლელს ურიგებდნენ, რომ ბავშვებს ინფექციური დაავადებები მშვიდობიანად მოეხადათ. ოჯახში იშლებოდა სუფრა, ანთებდნენ სანთლებს, ზოგი 7 ანგელოზის სახელზე 7 კაკალს ჩააგებდა ცეცხლში, ზოგიც ხატისთვის დიდ ქადას - ცხრაფურცელას გამოაცხოზდა (ნ. აბაქელია, 1991, გვ. 7).

დღეისათვის შიდა ქართლის მოსახლეობის დიდი ნაწილისათვის ბარბარობა ისევ პირველი მეკვლეობაა, თუმცა ის გასცდა ტრადიციული რწმენის საზღვრებს და აღარ უკავშირდება მხოლოდ შინაური ფრინველების გამრავლებას. ხალხის რწმენით, ესეც ჩვეულებრივი მეკვლეობაა და ამ დღეს შესრულებული რიტუალები მიმართულია მომავალ წელს დოვლათისა და ბარაქის დასაბეველად.

ბარბარობას მნიშვნელოვანია ამ დღისთვის გამზადებული ტაბლა. შიდა ქართლში დღეისათვის დასტურდება ბარბარობას ლობიანების გამოცხოზა, თუმცა ეს ჩვეულება გვიანდელი უნდა იყოს. ძველად ბარბარობას სცოდნიათ ნიგვზიანი ქაღების გამოცხოზა - გამომდინარე იქიდან, რომ ამ დღეს მარხვანა. თუმცა, სვანეთში ბარბარობას ყველიანი საწესო პურებიც ცხვებოდა. ქრისტიანობამ ბარბარობაზე დიდი ზეგავლენა მოახდინა და დღეობის ძველ წეს-ჩვეულებებში გარკვეული ცვლილება შეიტანა. დღეისათვის საქართველოს ყველა კუთხეში ბარბარობას ცხვება სამარხვო ლობიანები, ხოლო შიდა ქართლში ძველი ტრადიციული ოჯახის დიასახლისი აცხოზს ნიგვზიან და "გულიან" (სამარხვო), ქაღებსაც.

ქართლის ბარბარეში სნეულებისაგან განმკურნებელი ძალა მკვეთრად არის გამოხატული. ამ კუთხით ჩვენ მიერ შიდა ქართლის სოფლებში მოძიებული იქნა საკმაოდ საინტერესო მასალა. მრავალმხრივ საინტერესო ცნობებს გვაწვდის სერგი მაკალათიას მიერ XX საუკუნის 30-40-იან წლებში შიდა ქართლში წარმოებული ექსპედიციების ჩანაწერები.

ჩვენთვის საყურადღებო ეთნოგრაფიული მასალის შესაკრებად ს. მაკალათიას 1934 წ. უმუშავია ძირითადად პატარა ლიახვის ხეობაში და დეტალურად აღუწერია ის სტატიაში "ცრუმორწმუნოების გადმონაშთები ქართლში". დღესასწაულების ჩამონათვალს ავტორი იწყებს სალოცავ ბარბარეზე საუბრით და აღნიშნავს, რომ "წმ. ბარბარე ქართლში დიდ სალოცავად ითვლება". ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მეცნიერი აღწერს პატარა ლიახვის ხეობაში, სოფ. ქორდში მდებარე წმ. ბარბარეს ეკლესიას და იმ რიტუალებს, რომელიც აქ სრულდებოდა. ქორდის ბარბარე მთელს ქართლში განთქმული ყოფილა როგორც "ბატონების" ანუ ყვავილის მამიდა და "ყვავილისაგან მფარველი ღვთაება". მისი ეკლესია მცირე ზომის, რიყის ქვით ნაგები ბაზილიკაა. ს. მაკალათიას ექსპედიციის დროს ეკლესია ცარიელი და გაპარტახებული ყოფილა. მეცნიერს აქვე, შესასვლელი კარის მარცხენა მხარეს უნახავს ქვა მხედრული წარწერით. მიუხედავად იმისა, რომ წარწერა მკრთალი იყო და ძნელად იკითხებოდა, პალეოგრაფიული ნიშნებით ს. მაკალათია მას ათარიღებს XVI-

XVII სს. ბარბარე მდებარეობს ე.წ. ხაჩიურთ მამულში და მას ეს გვარი პატრონობდა. ხაჩიურები სოფ. ქორდში დღესაც ცხოვრობენ. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რამდენიმე წლის წინ, ხაჩიურების ინიციატივით, ქორდის მცხოვრებლებმა აღადგინეს ბარბარეს ტაძარი, თუმცა ეს მოხდა სპეციალისტების ჩარევის გარეშე, რამაც ტაძარს პირვანდელი სახე დაუკარგა.

ს. მაკალათიას ჩანაწერის მიხედვით, ბარბარეში მლოცველი ორშაბათობით მიდის (გიემ 5942. გვ. 2). აქ მეცნიერი არ აკონკრეტებს რომელ ორშაბათს. როგორც ჩანს, ეს შესაძლებელი იყო მთელი წლის განმავლობაში - ყოველ ორშაბათს, განსხვავებით ზოგადქრისტიანული ბარბაროსისა და ატენის ბარბარესაგან. ზოგი ამ დღეს უქმობდა კიდევ. ბარბარეში ყოფილა ერთი დიდი, ამოღრუტული ქვა, რომელშიც ესხა წყალი. თვალის ჩინი ვისაც აკლდა, ამ წყალს მოლესავდა და თვალეზზე მოისვამდა. მლოცავის აზრით, თვალის ტკივილისათვის, ბატონები რომ უტოვებდა, ეს კარგი იყო (მ. შველიძე, 1983, გვ. 54). უნდა აღინიშნოს, რომ ქორდის ბარბარე არა მარტო რამდენიმე სოფლის, არამედ მთლიანად დიდი და პატარა ლიახვის სოფლების მოსახლეობის უმნიშვნელოვანეს სალოცავად ითვლებოდა.

ქორდის ბარბარეში, ისევე როგორც ყველგან, სალოცავად მიდიოდნენ ყვავილნახანდიც და ისინიც, ვისაც შეთქმული ჰქონდათ ბარბარეს კარზე საწირით მისვლა და ღამის თევა. ს. მაკალათიას დაკვირვებით, "ყვავილმა ავადმყოფს თვალი რომ არ დაუზიანოს, ბარბარეს შეევედრებიან და თვალის კაკლებს შეუთქვამენ" (გიემ 5942, გვ. 3). კაკლები, როგორც წესი, ცვილისაგან კეთდებოდა და ძაფზე ასხმულ ორ კაკალს ავადმყოფის თავთან ჰკიდებდნენ. (მე თვითონ მახსოვს ბავშვობაში ჩემს ოჯახში განცალკევებით და სათუთად შენახული სანთლის ორი კაკალი, რომელიც ბებია დაამზადა ჩემი პატარა დის ავადმყოფობის შემდეგ და ინახავდა ატენის "ბარბაროში" წასაღებად). ავადმყოფს მამალსაც შემოავლებდნენ. ზოგი კი ბარბარეს ბატკანსა და კაკლის ჯვარს შეუთქვამდა. როდესაც ავადმყოფი ყვავილისაგან მორჩება, კაკლის ტანზე "ბატონების ჯვარს" ამოჭრიან და ყელზე შეაბამენ. "ეს კაკლის ხეც ბატონებზეა მიკუთვნილი და როცა ის დაიბერტყება, იმის ნიგვზისაგან ქაღებს აცხოვრებს და ბარბარეში მიაქვთ. ნებლისაგან კი ბაზმას აკეთებენ და კალმასზე მიაქვთ" (გიემ 5942, გვ. 3). ბატონების გასტუმრების შემდეგ ოჯახი მიდიოდა ქორდის ბარბარეში. ნაავადმყოფარი აუცილებლად თეთრებში იყო გამოწყობილი, გულზე ეკიდა თვალის კაკლები ან კაკლის ჯვარი და ხელში ხატის დროშით მუხლის მოყრით სამჯერ შემოუვლიდა ბარბარეს. შესაწირს ამწყალობებდა "ხაჩიანთ" გვარის მნათე. ამის შემდეგ მლოცველები ბარბარეს ეზოში სუფრას გაშლიდნენ და "ბატონების" სადღეგრძელოს სვამდნენ.

"ბატონების" გასტუმრებისას სრულდებოდა რიტუალი, რომელსაც შიდა ქართლში ბაზმა - კალმას უწოდებენ. ამ რიტუალს დღესაც ასრულებენ სოფელ ლამისყანაში ყოველ ბარბარობას და არა მხოლოდ ბატონებისათვის. აქვე, ბატონების მოხდის შემდგომ, გაუტეხავ კაკალს აასხამდნენ მძივივით, ყელზე შეაბამდნენ ნაავადმყოფარ ბავშვს და წავიდოდნენ ბარბარეს ნიშში.

ის, რომ წმინდა ბარბარე ინფექციურ სნეულებათაგან მფარველ ღვთაებადაა მიჩნეული შიდა ქართლში, ნათლად ჩანს ატენის ბარბარობაში, რომელიც, ამავე დროს, ამ სოფლის დღეობაცაა.

თუ ქორდის ბარბარეში მლოცავი მიდიოდა ყოველ ორშაბათს, ატენის ბარბარეში ეს დაწესებული დღეა. აქ მლოცავი მიდის აღდგომის შემდეგი კვირის - კვირაცხოვლობის მეორე დღეს და შემდეგ ყოველ ორშაბათს.

ატენის ბარბარეს სამლოცველო მდებარეობს გარდატენში (სოფლის ერთ-ერთი უბანი - თ.კ.) და წარმოადგენს პატარა ეკლესიას. ამ დღეს აქ ბევრი მლოცავი მოდის გორის რაიონის სხვადასხვა სოფლიდან, განსაკუთრებით ისინი, ვისაც ბატონებისაგან შეთქმული აქვს აქ გამოლოცვა.

"მლოცავები ბარბარეს ეკლესიას სამჯერ შემოუვლიან შესაწირით: ზოგს იღლიაში მამალი ჰყავს და ხელში სანთლები უჭირავს, ზოგი უვლის ცხვარ-ბატკნით, რომელსაც ყელზე შებმული აქვს წითელი ჩვარი. მოჰყავთ უმთავრესად ბავშვები, ვინც ყვავილნახადია. მუხლის მოყრით ლოცულობდნენ, ტოვებდნენ უღლებს, წითელ დროშებს, კაკლის ჯვრებს და სხვ" (გიემ 5179, გვ. 7). აქ საინტერესოა ხატისათვის შესაწირი დროშის ფერი. ქორდის ბარბარეში დროშა თეთრი ფერისაა (იხ. დანართი¹⁵), ატენის ბარბარეში, კი წითელი. საერთოდ, ქართულ ეთნოგრაფიულ სინამდვილეში, ბატონებისათვის შესაწირში დომინირებს სწორედ წითელი ფერი: "წითელები რო ჭირს, შინდის კურკას თეფშზე დავაწყობ და დავანთებ, კარგია წითელებისთვისა. თხოულობს წითელები შინდის კურკას. წითელი ეამება იმას. წითელი უნდა ყოფილიყო ქათამი ბარბალეში. ბარბალე წითელი ყვავილის ანგელოზია. ლენტი უნდა გაუკეთო წითელი, ტანისამოსი და ისე უნდა წაიყვანო" (გ. რუხაძე, 2010, გვ. 132-133). მართალია, აქ საუბარია კონკრეტულად წითელაზე, მაგრამ მასალა ცხადყოფს, რომ "ბატონებს" წითელი ფერი უყვართ.

ამრიგად, ქართულ ხალხურ დღეობათა წლიურ კალენდარულ ციკლში უმნიშვნელოვანესი ადგილი უკავია ბარბარობას, დღესასწაულს, რომელიც ავლენს ქართველი ხალხის წინაქრისტიანული და ქრისტიანული რწმენის, საწესო ქმედებების, დამოკიდებულებების შერწყმას და წარმოაჩენს რელიგიური სისტემების ცვალებადობის ეტაპებს.

დამოწმებული ლიტერატურა

- ნ. აბაკელია, 1991** — ნ. აბაკელია, ნ. დამბაშიძე ქ. ალავერდაშვილი, ქართულ ხალხურ დღეობათა კალენდარი, თბ., 1991.
- ვ. ბარდაველიძე, 2006** — ვ. ბარდაველიძე, ქართველთა უძველესი სარწმუნოების ისტორიიდან (ღვთაება ბარბალ-ბაბარ), თბ., 2006.
- ვ. ბარდაველიძე, 1939** — ვ. ბარდაველიძე, სვანურ ხალხურ დღეობათა კალენდარი, I, ახალწლის ციკლი, თბ., 1939.
- გიემ 5942** — გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქმე N5942, ს. მაკალათია, ცრუმორწმუნეობის გადმონაშთები ქართლში.
- გიემ 5179; 5179/6.** — გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქმე N5179; 5179/6, მასალები ატენის ხეობის შესახებ.
- გიემ 4628; 4629** - გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქმე N4628-29, ფრონეს ხეობაში შეკრებილი ეთნოგრაფიული მასალები მ. ხუციშვილისა და ყიფშიძის მიერ.

გიემ 8003/1-11 - გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქმე N8003/1-11. ალის ფრონესა და ფცის ფრონეს შესახებ შეკრებილი მასალები, 1957-59წწ.

გიემ 8004/1,2,3 - გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი, საქმე N8004/1,2,3, ფრონესა და ფცის ხეობებში შეკრებილი მასალები.

ჯ. რუხაძე, 2010 - **ჯ. რუხაძე**, ქართლი I, პურის კულტი ქართველთა რწმენა-წარმოდგენებში, თბ., 2010.

მ. შველიძე, 1983 - მ. შველიძე, "ბატონები" და მასთან დაკავშირებული ცრურწმენანი ქართლში/რელიგიის ისტორია და ათეიზმი საქართველოში, ტ.VIII, თბ., 1989.

მთხრობელები:

ტერაშვილი ყუყუნა, დაბ. 1928წ., სოფ. ქორდი.

რაზმაძე ლამარა, დაბ. 1935წ., სოფ. ხიდისთავი.

ცუცუნაშვილი სოფიო, დაბ. 1952წ., სოფ. ლამისყანა.

TAMILA KOSHORIDZE

ON THE ISSUE OF BARBAROBA CELEBRATION IN SVANETI AND SHIDA KARTLI

One of the celebrations known for Svanetian people is the day of the goddess Barbare (Barboli) who was considered as a rescuer of cows, their fertility and reproduction. In Svanetian beliefs Barbare was the owner of the cows, she could recover or even kill them according to her wish.

The annual cycle of folk holidays in Shida Kartli begins with Barbaroba – every family bakes walnut pies . Another traditional meal for Barbaroba is Lobiani - a bean pie. In the past people used to take them in streets and give them to everyone. Svanetian people believed also in “mekvle” which was a person - a first visitor in their homes at Barbare holiday. “Mekvle” was believed as a definer of the future of a host family.

December 17 already a Christian holiday commemorating St. Barbare, who is considered as the savior of Children. The name of Barbare comprises both Christian and pagan beliefs, she is the symbol of productivity and fertility in pagan beliefs and the savior of children from diseases in Christian faith.